

Rada
Európskej únie

V Bruseli 29. mája 2020
(OR. en)

8412/20

**Medziinštitucionálny spis:
2020/0100(COD)**

**ECOFIN 415
CLIMA 104
REGIO 138
FIN 328
ENV 319
ENER 189
COMPET 252
CADREFIN 108
CODEC 440**

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Jordi AYET PUIGARNAU, riaditeľ, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	28. mája 2020
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2020) 453 final
Predmet:	Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o úverovom nástroji pre verejný sektor v rámci Mechanizmu spravodlivej transformácie

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2020) 453 final.

Príloha: COM(2020) 453 final

V Bruseli 28. 5. 2020
COM(2020) 453 final

2020/0100 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o úverovom nástroji pre verejný sektor v rámci Mechanizmu spravodlivej transformácie

{SWD(2020) 92 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

Komisia prijala 11. decembra 2019 oznámenie o európskej zelenej dohode, v ktorom načrtla svoj plán na vytvorenie novej politiky rastu pre Európu. Táto politika rastu vychádza z ambiciózných cieľov v oblasti klímy a životného prostredia a z participatívnych procesov, ktoré spájajú občanov, mestá a regióny v boji proti zmene klímy a pri ochrane životného prostredia. V súlade s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu EÚ do roku 2050 účinne a spravodlivo bolo v rámci európskej zelenej dohody oznámené vytvorenie Mechanizmu spravodlivej transformácie, ktorý má poskytnúť prostriedky na riešenie problému zmeny klímy, pričom zabezpečí, aby sa na nikoho nezabudlo. Práve najzraniteľnejšie regióny a osoby sú najviac vystavené škodlivým účinkom zmeny klímy a zhoršovania životného prostredia. Riadenie tejto transformácie si zároveň vyžaduje významné štrukturálne zmeny. Na občanov a pracovníkov budú mať tieto zmeny rôzny vplyv, pričom nie všetky členské štáty, regióny a mestá začínajú s transformáciou z rovnakej štartovacej pozície a nie všetky majú rovnakú schopnosť reagovať.

Ako sa podrobnejšie uvádza v oznámení o investičnom pláne európskej zelenej dohody¹, ktoré bolo prijaté 14. januára 2020, Mechanizmus spravodlivej transformácie sa zameria na tie regióny a odvetvia, ktoré sú transformáciou postihnuté najviac vzhľadom na svoju závislosť od fosílnych palív vrátane uhlia, rašeliny a roponosnej bridlice alebo od priemyselných postupov spojených s vysokými emisiami skleníkových plynov a ktoré majú na riešenie problémov s transformáciou menšiu kapacitu. Mechanizmus spravodlivej transformácie pozostáva z troch pilierov: z Fondu na spravodlivú transformáciu implementovaného v rámci zdieľaného riadenia, osobitnej schémy na spravodlivú transformáciu v rámci Programu InvestEU a úverového nástroja pre verejný sektor na mobilizáciu ďalších investícií do príslušných regiónov.

Komisia prijala návrh na zriadenie Fondu na spravodlivú transformáciu² 14. januára 2020. Stanovuje sa v ňom najmä obsah, rozsah pôsobnosti a pravidlá uplatniteľné pri implementácii fondu. Pre programovanie a implementáciu fondu majú zásadný význam plány spravodlivej transformácie územia, v ktorých sa musia stanoviť kľúčové kroky a harmonogram procesu transformácie a identifikovať územia, ktoré sú prechodom na klimaticky neutrálne hospodárstvo postihnuté najviac.

Návrh týkajúci sa Fondu na spravodlivú transformáciu zahŕňa v prílohe I aj metodiku, ktorá sa použije na výpočet podielov pre alokácie jednotlivých členských štátov v rámci tohto fondu.

Rozsah pôsobnosti a cieľ návrhu

Úverový nástroj pre verejný sektor uvedený v tomto návrhu predstavuje tretí pilier Mechanizmu spravodlivej transformácie. Bude podporovať verejné investície prostredníctvom preferenčných úverových podmienok. Tieto investície budú prínosom pre územia, ktoré sa na účely Fondu na spravodlivú transformáciu uvádzajú v plánoch spravodlivej transformácie územia ako najviac postihnuté klimatickou transformáciou.

Tento nástroj bude pozostávať z grantovej a úverovej zložky. Grant financovaný z rozpočtu EÚ z pripísaných príjmov a rozpočtových zdrojov zníži finančné zaťaženie prijímateľov vyplývajúce z refundácie úveru, ktorý poskytne finančný partner. Hoci grantová zložka vo výške 1,525 miliardy EUR sa má implementovať s Európskou investičnou bankou (EIB) ako

¹ COM(2020) 21 final.

² COM(2020) 22 final.

finančným partnerom, ktorý poskytne 10 miliárd EUR, stanovuje sa aj možnosť spolupracovať s inými finančnými partnermi s cieľom priebežne preskúmať ďalšie spôsoby spolupráce, a to najmä v prípade možného budúceho zvýšenia zdrojov Únie alebo v prípade, že sa pri implementácii objavujú osobitné problémy. Cieľom úverového nástroja pre verejný sektor je pomocou príspevku vo výške 1,525 miliardy EUR na grantovú zložku z podpory Únie a príspevku EIB vo výške 10 miliárd EUR z jej vlastných zdrojov zmobilizovať na obdobie 2021 – 2027 verejné investície vo výške 25 až 30 miliárd EUR. Verejné subjekty v menej rozvinutých regiónoch však majú vo všeobecnosti nižšiu kapacitu v oblasti verejných investícií. Preto by sadzby grantov poskytovaných na projekty podporované takýmito subjektmi mali byť porovnateľne vyššie, ale nemali by presiahnuť 20 % úveru (t. j. pokrytie projektu z grantu by malo byť vyššie maximálne o 5 percentuálnych bodov). Menej rozvinuté regióny sú regióny, v ktorých je HDP na obyvateľa nižšie ako 75 % priemerného HDP EÚ27 vymedzeného podľa pravidiel politiky súdržnosti.

V pracovnom programe pre tento nástroj sa uvedú kritériá výberu projektov a ich prioritizácie, ak dopyt prevýši zdroje financovania v rámci národných alokácií. Tieto kritériá môžu byť podrobnejšie opísané vo výzve na predkladanie návrhov. V kritériách sa zohľadní prínos projektu k cieľom stanoveným v plánoch spravodlivej transformácie územia, celkový cieľ podpory regionálnej a územnej konvergencie a prínos grantu k životaschopnosti projektov. Prednosť by mali mať projekty, ktoré priamo prispievajú ku klimatickej transformácii. Kritériá môžu zahŕňať aj zásadu prvoradosti energetickej efektívnosti, ako sa vymedzuje v nariadení o riadení energetickej únie³, a prihliadať na zásady a usmernenia uvedené v oddiele 4.2 oznámenia o investičnom pláne európskej zelenej dohody.

Podpora v rámci tohto nástroja sa poskytne len tým členským štátom, ktoré majú aspoň jeden plán spravodlivej transformácie územia vypracovaný v súlade s článkom 7 nariadenia [nariadenie o FST] a schválený Komisiou ako súčasť programu alebo zmeny programu. S cieľom zabezpečiť prístup k nástroju bude grantová zložka k dispozícii pre oprávnené projekty členských štátov prostredníctvom národných alokácií, ktoré sa majú počas prvej fázy dodržiavať (vyjadrených ako podiel na celkovom dostupnom rozpočte nástroja). Tieto národné podiely sa určujú na základe alokačnej metodiky, ktorá sa podrobnejšie opisuje v prílohe I k nariadeniu [nariadenie o FST].

Na zosúladenie tohto cieľa s potrebou optimalizovať hospodársky vplyv nástroja a jeho implementácie by sa však tieto národné alokácie mali vyčleniť len do 31. decembra 2024. Po tomto dátume budú zvyšné zdroje podpory Únie na grantovú zložku nástroja dostupné bez akéhokoľvek vopred alokovaného národného podielu a na konkurenčnom základe na úrovni Únie. Komisia aj EIB zabezpečia, aby alokovanie medzi členské štáty za posledné tri roky obdobia 2021 – 2027 zaisťovalo predvídateľnosť pre investície a aby sa riadilo prístupom založeným na potrebách a regionálnej konvergencii.

Nástroj bude podporovať verejné subjekty a bude sa vzťahovať na širokú škálu investícií pod podmienkou, že tieto investície prispievajú k napĺňaniu rozvojových potrieb vyplývajúcich z výziev spojených s prechodom na klimaticky neutrálne hospodárstvo, ako sa opisujú v plánoch spravodlivej transformácie územia. V návrhu týchto investícií sa zohľadní

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).

dostupnosť pre osoby so zdravotným postihnutím, a to v súlade s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Podporou investícií, ktoré nevytvárajú dostatočné príjmy a ktoré by inak bez grantovej zložky nezískali finančnú podporu, sa nástroj zameriava na to, aby subjekty verejného sektora dostávali ďalšie potrebné zdroje na riešenie sociálnych, hospodárskych a environmentálnych výziev vyplývajúcich z klimateckej transformácie. Týmto verejným subjektom, ktoré dostávajú vyšší príspevok verejných aktív, to zároveň umožní, aby sa stali odolnejšími voči budúcim symetrickým a asymetrickým šokom vrátane katastrof.

Okrem toho sú zdroje určené aj na poradenskú podporu s cieľom podporovať prípravu, rozvoj a implementáciu oprávnených projektov.

Komplementarita s prvým a druhým pilierom Mechanizmu spravodlivej transformácie

Rozsah podpory z Fondu na spravodlivú transformáciu (prvý pilier Mechanizmu spravodlivej transformácie) sa obmedzuje na investície zmiernujúce sociálne a hospodárske náklady na klimateckú transformáciu, ktoré musia vynaložiť identifikované územia. Zameriava sa na hospodársku diverzifikáciu týchto území a rekvalifikáciu, pomoc pri hľadaní pracovného miesta a začlenenie dotknutých pracovníkov do trhu práce, a to najmä prostredníctvom grantov. Vďaka druhému a tretiemu pilieru Mechanizmu spravodlivej transformácie bude možné podporiť širšiu škálu investícií, tak z odvetvového, ako aj z geografického hľadiska s cieľom posilniť akcie a ciele Fondu na spravodlivú transformáciu. Bude teda možné širšie pokrytie rozvojových potrieb, ak bude podpora určená pre regióny identifikované v plánoch spravodlivej transformácie územia.

Podpora v rámci úverového nástroja pre verejný sektor bude dopĺňať aj finančné produkty ponúkané prostredníctvom osobitnej schémy na spravodlivú transformáciu v rámci Programu InvestEU (druhý pilier Mechanizmu spravodlivej transformácie). Kým táto schéma by sa zameriavala na prilákanie súkromných investícií a na podporu verejných investícií, ktoré vytvárajú dostatočné príjmy na to, aby boli finančne životaschopné, úverový nástroj pre verejný sektor sa bude zameriavať na verejné investície s nedostatočnými príjmami, ktoré by prostredníctvom úveru bez grantovej zložky nemohli byť financované.

Vzhľadom na rozdiely medzi projektmi, ich hospodárskymi charakteristikami a cieľovými prijímateľmi by sa intervencie v rámci uvedených troch pilierov mali vzájomne dopĺňať.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Činnosť na úrovni EÚ je odôvodnená článkom 174 ods. 1 ZFEÚ: „Únia rozvíja a uskutočňuje činnosti vedúce k posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. Únia sa predovšetkým zameriava na znižovanie rozdielov medzi úrovňami rozvoja v jednotlivých regiónoch a zaostalosti v najviac znevýhodnených regiónoch“.

V článku 175 ods. 3 ZFEÚ sa takisto stanovuje, že „ak sa preukáže, že bez toho, aby boli dotknuté opatrenia prijaté v rámci iných politík Únie, sú okrem fondov nevyhnutné aj iné osobitné opatrenia, môžu ich Európsky parlament a Rada prijať po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov v súlade s riadnym legislatívnym postupom“.

Podpora Únie vychádza z článku 322 ods. 1 ZFEÚ: „Európsky parlament a Rada prijímú v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Dvorom audítorov prostredníctvom nariadení: a) rozpočtové pravidlá upravujúce najmä postup zostavovania a plnenia rozpočtu a predkladania a auditu účtov; b) pravidlá týkajúce sa zodpovednosti účastníkov finančných operácií, najmä povolujúcich úradníkov a účtovníkov“.

- **Subsidiarita a proporcionalita**

Rozsah výziev, ktoré vznikajú v súvislosti s prechodom na klimaticky neutrálne hospodárstvo a ktoré sa riešia prostredníctvom Mechanizmu spravodlivej transformácie, si vyžaduje činnosť na úrovni EÚ. Výzva spojená s transformáciou má celoúnijný rozmer a rozsah, a preto ju možno efektívnejšie riešiť práve na úrovni EÚ.

Prostredníctvom grantovej podpory by sa mala zvýšiť najmä kapacita verejných subjektov na prístup k financovaniu s cieľom realizovať investície, ktoré nevytvárajú dostatočné príjmy.

Poskytovaním tejto grantovej podpory na úrovni EÚ prostredníctvom priameho riadenia sa zabezpečí rovnaký prístup pre verejné subjekty zo všetkých členských štátov, čo bude prínosom práve pre tie územia, ktoré sú klimatickou transformáciou postihnuté najviac a ktoré sú identifikované v plánoch spravodlivej transformácie územia. Grantová zložka nástroja spolu s úverom poskytnutým Európskou investičnou bankou zvyšuje prítlačivosť príslušných investícií aj pre iné zdroje financovania či inštitúcie.

Okrem toho návrh nástroja dodržiava zásadu proporcionality, keďže sa v ňom stanovujú dočasne vyčlenené národné podiely a diferencovaná úroveň grantovej podpory v závislosti od úrovne rozvoja príslušného územia.

- **Výber nástroja**

V súlade s riadnym legislatívnym postupom, ako sa stanovuje v článku 175 ods. 3 zmluvy, je vybraným nástrojom nariadenie Európskeho parlamentu a Rady.

3. POSÚDENIE VPLYVU A KONZULTÁCIE SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Komisia prijala v máji a júni 2018 svoje návrhy, ktoré sa týkali dlhodobého rozpočtu po roku 2020 a ďalšej generácie programov a fondov. Ako neoddeliteľnú súčasť tohto procesu Komisia uskutočnila sériu verejných konzultácií pokrývajúcich hlavné výdavkové programy s cieľom zhromaždiť názory všetkých zainteresovaných strán na to, ako čo najlepšie využiť každé euro z rozpočtu EÚ.

Od 10. januára 2018 do 9. marca 2018 sa uskutočnila verejná konzultácia o dlhodobom rozpočte EÚ v oblasti súdržnosti, pričom bolo doručených 4 395 odpovedí. Prechod na nízkouhlíkové a obehové hospodárstvo, zabezpečenie ochrany životného prostredia a odolnosti voči zmene klímy považovalo za dôležitú výzvu 85 % respondentov. Len 42 % respondentov sa však domnievalo, že súčasné programy/fondy na túto výzvu primerane reagujú.

V kontexte rokovaní o dlhodobom rozpočte po roku 2020 Európsky parlament vo svojom uznesení zo 14. novembra 2018 vyzval na zavedenie osobitnej alokácie (4,8 miliardy EUR) určenej na nový „Fond pre spravodlivý energetický prechod“ s cieľom riešiť spoločenské, sociálno-ekonomické a environmentálne dôsledky pre pracovníkov a komunity, ktoré sú nepriaznivo ovplyvnené prechodom od uhlia a uhlíkovej závislosti.

Na túto výzvu zareagoval aj Výbor regiónov, ktorý vydal stanovisko⁴ o sociálno-ekonomických štrukturálnych zmenách v európskych uhoľných regiónoch, v ktorom vyzýva na poskytnutie dodatočných finančných prostriedkov na pomoc pri riešení osobitných potrieb

⁴ Európsky výbor regiónov, Stanovisko na tému Sociálno-ekonomická štrukturálna transformácia uhoľných regiónov v Európe, 136. plenárne zasadnutie 7. – 9. októbra 2019, ECON-VI/041.

uhoľných regiónov. V stanovisku sa v tejto súvislosti navrhuje alokovať 4,8 miliardy EUR na nový „Fond pre spravodlivú energetickú transformáciu“, ktorého cieľom je zmierniť sociálny, sociálno-ekonomický a environmentálny vplyv transformácie v týchto regiónoch.

Európska rada vo svojich záveroch z 18. októbra 2019 zdôraznila svoje odhodlanie zabezpečiť, aby EÚ naďalej stála na čele sociálne spravodlivej a férovej zelenej transformácie pri plnení Parížskej dohody. Európska rada 12. decembra 2019 vo svojich záveroch takisto schválila cieľ dosiahnuť do roku 2050 klimaticky neutrálnu EÚ v súlade s cieľmi Parížskej dohody. Okrem toho schválila zásadu poskytovania podpory na mieru regiónom a odvetviam, ktoré sú najviac postihnuté transformáciou, a to prostredníctvom Mechanizmu spravodlivej transformácie vrátane Fondu na spravodlivú transformáciu, spolu s osobitnou schémou na spravodlivú transformáciu v rámci Programu InvestEU a s úverovým nástrojom pre verejný sektor.

- **Posúdenie vplyvu**

K návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde⁵ bolo pripojené posúdenie vplyvu⁶, v ktorom sa odobril systém realizácie navrhovaný pre tieto fondy.

V posúdení vplyvu sa skúmali aj výzvy, ktorými sa má zaoberať budúci viacročný finančný rámec a politika súdržnosti. V súlade s výsledkom verejnej konzultácie sa v ňom potvrdila potreba podporiť čistú a spravodlivú energetickú transformáciu prostredníctvom osobitného cieľa politiky a zodpovedajúceho mechanizmu tematickej koncentrácie (pozri kapitoly 2.2 a 3.2).

Cieľ Mechanizmu spravodlivej transformácie je preto opodstatnený, keďže smeruje k zabezpečeniu spravodlivej energetickej transformácie, a to zmiernením hospodárskych a sociálnych nákladov vyplývajúcich z prechodu na klimaticky neutrálnu hospodárstvo. Mechanizmus spravodlivej transformácie bude v rámci svojho tretieho piliera podporovať najviac postihnuté územia, riešiť rozvojové výzvy vyplývajúce z transformácie a poskytovať subjektom verejného sektora zdroje na investovanie do projektov uľahčujúcich prechod ku klimatickej neutralite.

V posúdení vplyvu sa poukázalo aj na to, že účinky energetickej transformácie sú rozložené nerovnomerne (pozri kapitolu 3.3). Osobitne sa v ňom zdôraznili výzvy, ktorým čelia najviac postihnuté regióny v dôsledku ich závislosti od výroby tuhých palív a vysokého podielu tuhých palív na ich energetickom mixe, pokiaľ ide o elektrinu. Toto posúdenie odôvodňuje navrhované zameranie tretieho piliera Mechanizmu spravodlivej transformácie na územia, ktoré sú najviac postihnuté, a navrhované dočasné vyčlenenie národných podielov grantovej zložky, a to v súlade s metodikou navrhnutou v rámci Fondu na spravodlivú transformáciu.

Uvedené analýzy a prvky posúdenia vplyvu podporujú ciele a hlavné črty tretieho piliera Mechanizmu spravodlivej transformácie.

Očakáva sa, že investičná podpora bude prínosná pre veľkú škálu sektorov, ktorá potenciálne pokrýva všetky verejné investície patriace do právomocí verejných subjektov, ktoré môžu zahŕňať napríklad energetickú a dopravnú infraštruktúru, siete diaľkového vykurovania, verejnú dopravu, opatrenia na zvýšenie energetickej efektívnosti vrátane obnovy budov, investície podporujúce prechod na obehové hospodárstvo, obnovu a dekontamináciu pôdy, ako aj zvyšovanie úrovne zručností, rekvalifikáciu a odbornú prípravu a sociálnu

⁵ COM(2018) 372 final.

⁶ SWD(2018) 282 final.

infraštruktúru. Podporované činnosti sa určia presne na mieru v závislosti od osobitných rozvojových potrieb podrobne opísaných v každom pláne spravodlivej transformácie územia.

K tomuto návrhu je pripojený pracovný dokument útvarov Komisie, v ktorom sa podrobne uvádza opodstatnenie a odôvodnenie zriadenia uvedeného nástroja, spolu s mechanizmami na monitorovanie a hodnotenie jeho výsledkov.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Navrhovaný celkový rozpočet pre grantovú zložku nástroja predstavuje 1,525 miliardy EUR. Na financovanie tejto sumy sa počíta najmä s pripísanými príjmami vo výške 1,275 miliardy EUR a čiastočne s rozpočtovými prostriedkami naprogramovanými vo viacročnom finančnom rámci (VFR) na roky 2021 – 2027 vo výške 250 miliónov EUR.

Predpokladané pripísané príjmy vo výške 1 miliardy EUR by pochádzali z odhadovaných prebytkov rezerv Európskeho fondu pre strategické investície (EFSI) po jeho zriadení, ktoré sa dokončí v roku 2022. V nariadení o EFSI sa miera tvorby rezerv záruky EÚ vo výške 26 miliárd EUR stanovuje na 35 %, čo predstavuje 9,1 miliardy EUR, ktoré by sa mali držať v záručnom fonde EFSI. Tvorba rezerv bola v prípade záväzkov naprogramovaná na obdobie 2015 – 2020 a v prípade platieb na obdobie 2016 – 2022. Pokiaľ ide o schválenia, koniec investičného obdobia je v nariadení o EFSI stanovený na 31. december 2020, a pokiaľ ide o podpis zmlúv medzi EIB a Európskym investičným fondom (EIF) a prijímateľmi alebo finančnými sprostredkovateľmi, koniec je stanovený na 31. december 2022. Miera tvorby rezerv na úrovni 35 % bola stanovená na základe hodnotenia, ktoré vykonala Komisia v septembri 2016 a v ktorom boli potenciálne straty odhadnuté na 33,4 %. Aktuálny odhad potenciálnych strát na základe údajov, ktoré poskytli EIB a EIF k 31. decembru 2019, je nižší než tento percentuálny podiel. Nižšie percento tvorby rezerv je spôsobené najmä týmito okolnosťami:

- celková suma výziev na čerpanie záruky vo výške 180,2 milióna EUR v prvých štyroch rokoch je nižšia ako konzervatívne predpoklady použité na odhad potenciálnych strát,
- skutočné náklady na financovanie, na ktoré sa vzťahuje záruka EÚ, sú zatiaľ v dôsledku priaznivého prostredia pre úrokové sadzby nižšie, ako sa očakávalo,
- devízová expozícia je nižšia, ako sa očakávalo, a to prevažne v dôsledku vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ.

V tejto súvislosti možno predpokladať, že záruka EÚ by nespotrebovala rezervy vo výške 1,17 miliardy EUR, a preto by sa 1 miliarda EUR mohla pripísať na navrhovaný nástroj. Tento príjem sa plánuje pripísať od roku 2023, keď EIB a EIF podpíšu celkové portfólio EFSI a bude možné vykonať presnejší odhad potenciálnych strát. Medzitým by sa v tvorbe rezerv na záruku EFSI malo pokračovať podľa pôvodného plánu, keďže nízka miera strát v prvých štyroch rokoch nemá vplyv na budúci vývoj portfólia EFSI.

Zvyšných 525 miliónov EUR bude čiastočne financovaných z prostriedkov z rozpočtu Únie, a to sumou vo výške 250 miliónov EUR v bežných cenách. Návrh bude podkladom k rokovaniam o budúcom VFR a bude pravdepodobne začlenený do rámca celkovej dohody o budúcom VFR.

V neposlednom rade bude návrh financovaný sumou 275 miliónov EUR z pripísaných príjmov pochádzajúcich z vrátených platieb z finančných nástrojov zriadených na základe programov uvedených v prílohe I k tomuto nariadeniu. Takisto sa navrhlo financovať rezervu programu InvestEU vo výške 1 miliardy EUR prostredníctvom spätných tokov prostriedkov z tých istých finančných nástrojov. Súčasný odhad vrátených platieb z týchto finančných nástrojov počas obdobia 2021 – 2032 predstavuje 2,1 miliardy EUR z 5,9 miliardy EUR aktív

predpokladaných do 31. decembra 2020, čo je dost' na pokrytie potrieb Programu InvestEU a úverového nástroja pre verejný sektor.

V súlade s článkom 21 ods. 6 a článkom 22 nariadenia o rozpočtových pravidlách platí, že v rozpočtových riadkoch určených na pripísané príjmy úverového nástroja pre verejný sektor a Programu InvestEU sa odhadovaná suma príjmov za daný rok, ktorá sa má alokovať pre úverový nástroj pre verejný sektor a Program InvestEU, uvedie v príslušných všeobecných poznámkach zahrnutých do ročného návrhu rozpočtu, ktorý predložila Komisia.

Z finančného krytia pre grantovú zložku sa až 25 miliónov EUR z pripísaných príjmov alokuje na poradenské služby na podporu prípravy a implementácie oprávnených projektov.

5. ĎALŠIE PRVKY

• Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu

Právny rámec pozostáva z osobitného návrhu nariadenia o úverovom nástroji pre verejný sektor a zameriava sa na tieto prvky:

- stanovenie predmetu a rozsahu pôsobnosti nástroja,
- stanovenie cieľov nástroja,
- uvedenie podrobností o rozpočtových zdrojoch a postupnom prístupe k dočasne vyčleneným národným alokačným podielom,
- stanovenie metódy implementácie v rámci priameho riadenia,
- stanovenie podmienok oprávnenosti,
- uvedenie podrobností o podmienke ukončenia dohôd o grante,
- určenie formy podpory a uplatniteľných sadziieb grantov.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY**o úverovom nástroji pre verejný sektor v rámci Mechanizmu spravodlivej transformácie**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 175 ods. 3 a článok 322 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru⁷,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov⁸,

so zreteľom na stanovisko Dvora audítorov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Komisia prijala 11. decembra 2019 oznámenie o európskej zelenej dohode (v danom oznámení označovanej ako európsky ekologický dohovor)⁹, v ktorom načrtla svoj plán na vytvorenie novej politiky rastu pre Európu a stanovila ambiciózne ciele na boj proti zmene klímy a za ochranu životného prostredia. V európskej zelenej dohode bolo v súlade s cieľom dosiahnuť do roku 2050 účinne a spravodlivo klimatickú neutralitu v Únii oznámené vytvorenie Mechanizmu spravodlivej transformácie, ktorý má poskytnúť prostriedky na riešenie problému zmeny klímy, pričom zabezpečí, aby sa na nikoho nezabudlo. Práve najzraniteľnejšie regióny a osoby sú najviac vystavené škodlivým účinkom zmeny klímy a zhoršovania životného prostredia. Riadenie tejto transformácie si zároveň vyžaduje významné štrukturálne zmeny.
- (2) Komisia 14. januára 2020 prijala oznámenie o investičnom pláne európskej zelenej dohody¹⁰, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus spravodlivej transformácie, ktorý sa zameriava na tie regióny a odvetvia, ktoré sú transformáciou postihnuté najviac vzhľadom na svoju závislosť od fosílnych palív vrátane uhlia, rašeliny a roponosnej bridlice alebo od priemyselných postupov spojených s vysokými emisiami skleníkových plynov, ale ktoré majú na financovanie potrebných investícií menšiu kapacitu. Mechanizmus spravodlivej transformácie pozostáva z troch pilierov: z Fondu na spravodlivú transformáciu implementovaného v rámci zdieľaného riadenia, osobitnej schémy na spravodlivú transformáciu v rámci Programu InvestEU a úverového nástroja pre verejný sektor na mobilizáciu ďalších investícií do príslušných regiónov.

⁷ Ú. v. EÚ C, , s. .

⁸ Ú. v. EÚ C, , s. .

⁹ COM(2019) 640 final.

¹⁰ COM(2020) 21 final.

- (3) Komisia prijala návrh na zriadenie Fondu na spravodlivú transformáciu¹¹ 14. januára 2020. V záujme lepšieho programovania a implementácie fondu sa majú prijať plány spravodlivej transformácie územia, v ktorých sa stanovujú kľúčové kroky a harmonogram procesu transformácie a identifikujú sa územia, ktoré sú najviac postihnuté prechodom na klimaticky neutrálne hospodárstvo a majú menšiu kapacitu na riešenie výziev súvisiacich s transformáciou.
- (4) Mal by sa stanoviť úverový nástroj pre verejný sektor (ďalej len „nástroj“). Tento nástroj predstavuje tretí pilier Mechanizmu spravodlivej transformácie, ktorý podporuje investície subjektov verejného sektora. Takéto investície by mali spĺňať rozvojové potreby vyplývajúce z výziev súvisiacich s transformáciou, ktoré sú opísané v plánoch spravodlivej transformácie územia prijatých Komisiou. Plánované činnosti zamerané na podporu by mali byť v súlade s činnosťami podporovanými v rámci zvyšných dvoch pilierov Mechanizmu spravodlivej transformácie a mali by ich dopĺňať.
- (5) S cieľom posilniť hospodársku diverzifikáciu území postihnutých transformáciou by sa mal nástroj vzťahovať na širokú škálu investícií pod podmienkou, že tieto investície prispievajú k plneniu rozvojových potrieb pri prechode na klimaticky neutrálne hospodárstvo opísaných v plánoch spravodlivej transformácie územia. Podporované investície môžu zahŕňať energetickú a dopravnú infraštruktúru, siete diaľkového vykurovania, zelenú mobilitu, inteligentné nakladanie s odpadmi, čistú energiu a opatrenia na zvýšenie energetickej efektívnosti vrátane obnovy a prestavby budov, podporu prechodu na obehové hospodárstvo, obnovu a dekontamináciu pôdy, ako aj zvyšovanie úrovne zručností, rekvalifikáciu a odbornú prípravu a sociálnu infraštruktúru vrátane sociálneho bývania. Vývoj v oblasti infraštruktúry môže zahŕňať aj riešenia vedúce k jej väčšej odolnosti proti katastrofám. Komplexný investičný prístup by sa mal uprednostňovať najmä v prípade území, ktoré majú významné transformačné potreby. Podporovať by sa mohli aj investície do iných odvetví, pokiaľ sú v súlade s prijatými plánmi spravodlivej transformácie územia. Podporou investícií, ktoré nevytvárajú dostatočné príjmy, sa nástroj zameriava na to, aby subjekty verejného sektora dostávali dodatočné potrebné zdroje na riešenie sociálnych, hospodárskych a environmentálnych výziev vyplývajúcich z adaptácie na klimatickú transformáciu. Na pomoc pri identifikácii investícií s vysoko pozitívnym vplyvom na životné prostredie, ktoré sú oprávnené v rámci nástroja, sa môže použiť taxonómia EÚ týkajúca sa environmentálne udržateľných hospodárskych činností.
- (6) Na toto nariadenie sa vzťahujú horizontálne finančné pravidlá prijaté Európskym parlamentom a Radou na základe článku 322 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Tieto pravidlá sú stanovené v nariadení o rozpočtových pravidlách a určujú najmä postup zostavovania a plnenia rozpočtu prostredníctvom grantov, obstarávania, cien a nepriamej implementácie a zabezpečujú kontroly zodpovednosti účastníkov finančných operácií. Pravidlá prijaté na základe článku 322 ZFEÚ sa takisto týkajú ochrany rozpočtu Únie v prípade všeobecných nedostatkov, pokiaľ ide o zásadu právneho štátu v členských štátoch, keďže rešpektovanie zásady právneho štátu je nevyhnutným predpokladom na správne finančné riadenie a účinné financovanie z prostriedkov EÚ.
- (7) Nástroj by mal zabezpečovať podporu vo forme grantov poskytovaných Úniou v kombinácii s úvermi poskytovanými finančným partnerom. Finančné krytie

¹¹ COM(2020) 22 final.

grantovej zložky, ktoré vykonáva Komisia v rámci priameho riadenia, by v súlade s článkom 125 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“)¹² malo mať formu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi. Táto forma financovania by mala pomôcť stimulovať predkladateľov projektov k tomu, aby sa zapájali a aby prispievali k účinnému dosahovaniu cieľov nástroja v pomere k výške úveru. Úverovú zložku by mala poskytovať Európska investičná banka (ďalej len „EIB“). Nástroj sa môže rozšíriť aj na ďalších finančných partnerov poskytujúcich úverovú zložku, ak sú k dispozícii dodatočné zdroje na grantovú zložku alebo ak je to potrebné na riadnu implementáciu.

- (8) Očakáva sa, že [250 000 000] EUR z grantovej zložky nástroja bude financovaných z rozpočtu Únie v súlade s [novým návrhom VFR], pričom táto suma by mala v priebehu ročného rozpočtového postupu predstavovať pre Európsky parlament a Radu hlavnú referenčnú sumu v zmysle bodu 17 Medziinštitucionálnej dohody medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou z 2. decembra 2013 o spolupráci v oblasti rozpočtu a riadnom finančnom hospodárení¹³.
- (9) Suma 275 000 000 EUR grantovej zložky nástroja sa má financovať prostredníctvom vrátených platieb z finančných nástrojov zriadených v rámci programov uvedených v prílohe I k tomuto nariadeniu. Takéto príjmy pochádzajú z ukončených programov nezávislých od nástroja a mali by sa považovať za vonkajšie pripísané príjmy odchyľne od článku 21 ods. 3 písm. f) nariadenia o rozpočtových pravidlách na základe článku 322 ods. 1 ZFEÚ.
- (10) Suma 1 000 000 000 EUR grantovej zložky nástroja by sa mala financovať z predpokladaného prebytku rezerv na záruku EÚ, ako sa stanovuje v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1017, ktorým sa zriaďuje aj Európsky fond pre strategické investície (ďalej len „nariadenie o EFSI“)¹⁴. Preto by sa mala uplatniť výnimka z článku 213 ods. 4 písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách, v ktorom sa stanovuje povinnosť vrátiť do rozpočtu každý prebytok rezerv na rozpočtovú záruku, aby bolo možné pripísať tento prebytok v prospech nástroja. Takýto pripísaný príjem by sa mal považovať za vonkajší pripísaný príjem odchyľne od článku 21 ods. 3 písm. f) nariadenia o rozpočtových pravidlách na základe článku 322 ods. 1 ZFEÚ.
- (11) V súlade s článkom 12 ods. 4 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách by sa rozpočtové prostriedky zodpovedajúce vonkajším pripísaným príjmom mali automaticky preniesť do nasledujúceho programu alebo akcie. Na základe tohto ustanovenia možno zosúladiť viacročný harmonogram pripísaných príjmov s implementáciou projektov financovaných z nástroja.
- (12) Mali by sa zabezpečiť aj zdroje na poradenskú podporu s cieľom podporiť prípravu, rozvoj a implementáciu projektov.

¹² Nariadenie (EÚ, Euratom) 2018/1046.

¹³ Ú. v. EÚ C 373, 20.12.2013, s. 1.

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A2013%3A373%3ATOC.

¹⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1017 z 25. júna 2015 o Európskom fonde pre strategické investície, Európskom centre investičného poradenstva a Európskom portáli investičných projektov a o zmene nariadení (EÚ) č. 1291/2013 a (EÚ) č. 1316/2013 – Európsky fond pre strategické investície (Ú. v. EÚ L 169, 1.7.2015, s. 1).

- (13) V záujme zabezpečenia toho, aby všetky členské štáty mali možnosť využívať grantovú zložku, by sa mal vytvoriť mechanizmus na stanovenie vyčlenených národných podielov, ktoré sa musia v prvej fáze dodržať, a to na základe distribučného kľúča navrhnutého v nariadení o Fonde na spravodlivú transformáciu. Na zosúladenie tohto cieľa s potrebou optimalizovať hospodársky vplyv nástroja a jeho implementáciu by však tieto národné alokácie nemali byť vyčlenené dlhšie než do 31. decembra 2024. Po tomto dátume by sa zvyšné zdroje, ktoré sú k dispozícii na grantovú zložku, mali poskytovať bez akéhokoľvek vopred alokovaného národného podielu a na konkurenčnom základe na úrovni Únie, pričom by sa mala zabezpečiť predvídateľnosť pre investície a mal by sa uplatňovať prístup založený na potrebách a regionálnej konvergencii.
- (14) V pracovnom programe a vo výzve na predkladanie návrhov by sa mali stanoviť osobitné podmienky oprávnenosti a kritériá na vyhodnotenie návrhov. V týchto podmienkach oprávnenosti a kritériách na vyhodnotenie návrhov by sa mala zohľadniť relevantnosť projektu v kontexte rozvojových potrieb opísaných v plánoch spravodlivej transformácie územia, celkový cieľ podpory regionálnej a územnej konvergenencie a význam grantovej zložky pre životaschopnosť projektu. Podpora Únie stanovená týmto nariadením by sa preto mala poskytovať len tým členským štátom, ktoré majú prijatý aspoň jeden plán spravodlivej transformácie územia. V pracovnom programe a vo výzvach na predkladanie návrhov sa zohľadnia aj plány spravodlivej transformácie územia, ktoré členské štáty predložili s cieľom zabezpečiť súdržnosť a konzistentnosť v rámci rôznych pilierov mechanizmu.
- (15) Podpora v rámci tohto nástroja by sa mala poskytovať len na projekty bez dostatočného toku vlastných príjmov, ktoré by im umožnili finančnú životaschopnosť a financovanie výlučne úvermi poskytnutými za trhových podmienok. Vlastné príjmy by mali zodpovedať príjmom, s výnimkou rozpočtových presunov, plynúcim priamo z činností vykonávaných v rámci projektu, ako sú napríklad predaj, poplatky alebo mýta a ako prírastkové úspory dosiahnuté modernizáciou existujúcich aktív.
- (16) Keďže grantová zložka by mala odzrkadľovať rozdielne rozvojové potreby regiónov v členských štátoch, takáto podpora by mala byť náležite prispôsobená. Keďže subjekty verejného sektora v menej rozvinutých regiónoch, ako sa vymedzujú v článku 102 ods. 2 nariadenia [nové VN], majú vo všeobecnosti nižšiu kapacitu verejných investícií, sadzby grantov uplatňované na úvery poskytované takýmto subjektom by mali byť pomerne vyššie.
- (17) S cieľom zabezpečiť účinnú implementáciu nástroja môže byť potrebné poskytovať poradenskú podporu pri príprave, rozvoji a implementácii projektov. Táto podpora by sa mala poskytovať prostredníctvom Poradenského centra InvestEU.
- (18) S cieľom urýchliť implementáciu a zabezpečiť, aby sa zdroje využívali včas, by sa v tomto nariadení mali stanoviť osobitné záruky, ktoré by sa mali zahrnúť do dohôd o grante. Vzhľadom na tento cieľ by Komisia v súlade so zásadou proporcionality mala byť schopná v prípade závažného nedostatočného pokroku pri implementácii projektu znížiť alebo ukončiť akúkoľvek podporu Únie. Pravidlá plnenia rozpočtu Únie sa stanovujú v nariadení o rozpočtových pravidlách. S cieľom zabezpečiť súdržnosť pri implementácii programov financovania Únie by sa nariadenie o rozpočtových pravidlách malo vzťahovať aj na grantovú zložku a na zdroje určené na poradenskú podporu poskytovanú v rámci tohto nástroja.
- (19) V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 a nariadeniami Rady (Euratom, ES) č. 2988/95,

(Euratom, ES) č. 2185/96 a (EÚ) 2017/1939 majú byť finančné záujmy Únie chránené primeranými opatreniami vrátane prevencie, zisťovania, nápravy a vyšetrovania nezrovnalostí a podvodov, vymáhania stratených, nesprávne vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a prípadne ukladania správnych sankcií. Najmä Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) môže v súlade s nariadením (Euratom, ES) č. 2185/96 a nariadením (EÚ, Euratom) č. 883/2013 vykonávať administratívne vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste s cieľom zistiť, či nedošlo k podvodu, ku korupcii alebo k akejkoľvek inej nezákonnej činnosti poškodzujúcej finančné záujmy Únie. Európska prokuratúra (EPPO) môže v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939 vyšetrovať a stíhať podvody poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371. V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách má každá osoba alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie a udeliť potrebné práva a prístup Komisii, úradu OLAF, Európskej prokuratúre v súvislosti s členskými štátmi zúčastňujúcimi sa na posilnenej spolupráci podľa nariadenia (EÚ) 2017/1939 a Európskemu dvoru audítorov (EDA) a zabezpečiť, aby im rovnocenné práva udelili všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie.

- (20) Na účely doplnenia a zmien určitých nepodstatných prvkov tohto nariadenia by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o delegovanie niektorých ďalších implementačných úloh na výkonné agentúry, ako aj o zmenu prvkov uvedených v prílohe II k tomuto nariadeniu týkajúcich sa kľúčových ukazovateľov výkonnosti. Je mimoriadne dôležité, aby Komisia mohla počas svojich prípravných prác uskutočniť príslušné konzultácie vrátane konzultácií na úrovni odborníkov a aby tieto konzultácie vykonala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva. Predovšetkým, s cieľom zabezpečiť rovnaké zastúpenie pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako odborníkom z členských štátov, a odborníci Európskeho parlamentu a Rady majú automaticky prístup na zasadnutia expertných skupín Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (21) V záujme stanovenia vhodného finančného rámca pre grantovú zložku tohto nástroja do 31. decembra 2024 by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci s cieľom stanoviť dostupné národné alokácie vyjadrené ako podiely na celkovom finančnom krytí nástroja pre každý členský štát v súlade s metodikou stanovenou v prílohe I k nariadeniu [nariadenie o FST]. Vykonávacie právomoci by sa mali udeliť bez komitologických postupov, keďže tieto podiely sa odvodzujú priamo z uplatnenia vopred stanovenej metodiky výpočtu.
- (22) Cieľ tohto nariadenia, a to podporiť verejné investície na územiach najviac postihnutých prechodom ku klimatickej neutralite riešením zodpovedajúcich rozvojových potrieb, nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov. Je to hlavne preto, lebo bez grantovej podpory EÚ je pre verejné subjekty problematické podporovať investície, ktoré nevytvárajú dostatočné toky vlastných príjmov a prinášajú úžitok tým územiám, ktoré sú najviac postihnuté zmenou klímy, a ďalej preto, že je potrebný jednotný implementačný rámec v oblasti priameho riadenia. Keďže tieto ciele možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 ZEÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

Týmto nariadením sa stanovuje úverový nástroj pre verejný sektor (ďalej len „nástroj“) na podporu subjektov verejného sektora prostredníctvom kombinácie grantov z rozpočtu Únie s úvermi poskytnutými finančnými partnermi a zároveň sa v ňom stanovujú ciele nástroja. Stanovujú sa v ňom pravidlá pre grantovú zložku podpory Únie poskytovanej v rámci tohto nástroja, najmä pokiaľ ide o jeho rozpočet na obdobie 2021 – 2027, formy podpory Únie a ustanovenia o oprávnenosti.

Nástroj poskytne podporu tým územiám Únie, ktoré čelia vážnym sociálnym, environmentálnym a hospodárskym výzvam vyplývajúcim z procesu prechodu na klimaticky neutrálne hospodárstvo Únie do roku 2050.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „administratívna dohoda“ je právny nástroj, ktorým sa vytvára rámec pre spoluprácu medzi Komisiou a finančným partnerom a v ktorom sú stanovené príslušné úlohy a povinnosti súvisiace s implementáciou nástroja v súlade s ustanoveniami tohto nariadenia;
2. „prijímateľ“ je právny subjekt verejného sektora usadený v členskom štáte ako verejnoprávny subjekt alebo ako súkromnoprávny subjekt poverený vykonávaním verejnej služby, s ktorým bola v rámci nástroja podpísaná dohoda o grante;
3. „finanční partneri“ sú EIB, ďalšie medzinárodné finančné inštitúcie, národné podporné banky a finančné inštitúcie, s ktorými Komisia podpíše administratívnu dohodu o spolupráci v rámci nástroja;
4. „projekt“ je každá akcia, ktorú Komisia identifikuje ako oprávnenú, finančne a technicky nezávislú a ktorá má vopred vymedzený cieľ a obdobie, počas ktorého sa musí implementovať a dokončiť;
5. „plán spravodlivej transformácie územia“ je plán vypracovaný v súlade s článkom 7 nariadenia [nariadenie o FST] a schválený Komisiou;
6. „úverová schéma“ je úver poskytnutý prijímateľovi finančnými partnermi, ktorého cieľom je financovať súbor niekoľkých vopred identifikovateľných projektov v rámci nástroja.

Článok 3

Ciele

1. Všeobecným cieľom nástroja je riešiť závažné sociálno-ekonomické výzvy, ktoré vyplývajú z procesu prechodu na klimaticky neutrálne hospodárstvo, v prospech území Únie identifikovaných v plánoch spravodlivej transformácie územia

vypracovaných členskými štátmi v súlade s článkom 7 nariadenia [nariadenie o FST].

2. Špecifickým cieľom nástroja je zvýšiť investície verejného sektora, ktoré sa zameriavajú na rozvojové potreby regiónov identifikovaných v plánoch spravodlivej transformácie územia, a to uľahčovaním financovania projektov, ktoré nevytvárajú dostatočný tok vlastných príjmov a ktoré by bez grantovej zložky podpory z rozpočtu Únie neboli financované.
3. Pri dosahovaní špecifického cieľa uvedeného v odseku 2 sa toto nariadenie zároveň zameriava na poskytovanie poradenskej podpory pri príprave, rozvoji a implementácii oprávnených projektov, ak je to potrebné. Táto poradenská podpora sa poskytuje v súlade s pravidlami a metódami implementácie pre Poradenské centrum InvestEU zriadené na základe článku [20] nariadenia [nariadenie o Programe InvestEU].

Článok 4 Rozpočet

1. Bez toho, aby boli dotknuté dodatočné zdroje alokované v rozpočte Únie na obdobie 2021 – 2027, sa grantová zložka podpory poskytovanej v rámci tohto nástroja financuje:
 - a) zo zdrojov z rozpočtu Únie vo výške 250 000 000 EUR v bežných cenách a
 - b) z pripísaných príjmov uvedených v odseku 2 do maximálnej výšky 1 275 000 000 EUR v bežných cenách.
2. Zdroje uvedené v odseku 1 písm. b) sa poskytnú z platieb vrátených z finančných nástrojov zriadených v rámci programov uvedených v prílohe I k tomuto nariadeniu do maximálnej výšky 275 000 000 EUR a z prebytku rezerv na záruku EÚ stanovenú nariadením o EFSI do maximálnej výšky 1 000 000 000 EUR.
3. Zdroje uvedené v odseku 1 možno doplniť o finančné príspevky od členských štátov, tretích krajín a subjektov mimo Únie. Tieto zdroje predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
4. Odchylné od článku 21 ods. 3 písm. f) nariadenia o rozpočtových pravidlách zdroje z vrátených platieb uvedené v odseku 1 písm. b) predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Odchylné od článku 213 ods. 4 písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách zdroje z prebytku rezerv EFSI uvedené v odseku 1 písm. b) predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
5. Suma do výšky 2 % zdrojov uvedených v odseku 1 sa môže použiť na technickú a administratívnu pomoc určenú na implementáciu nástroja, ako sú prípravné, monitorovacie, kontrolné, audítorské a hodnotiace činnosti vrátane podnikových informačných a technologických systémov, ako aj na administratívne výdavky a poplatky finančných partnerov.
6. Zdroje do výšky 25 000 000 EUR zahrnuté do zdrojov uvedených v odseku 1 sa poskytnú na činnosti uvedené v článku 3 ods. 3.
7. Rozpočtové záväzky, ktoré sa vzťahujú na akcie trvajúce viac ako jeden rozpočtový rok, sa môžu rozdeliť na ročné čiastkové platby počas viacerých rokov.

KAPITOLA II PODPORA ÚNIE

Článok 5

Formy podpory Únie a metódy implementácie

1. Podpora Únie poskytovaná v rámci nástroja sa poskytuje vo forme grantov v súlade s hlavou VIII nariadenia o rozpočtových pravidlách.
2. Podpora Únie poskytovaná v rámci nástroja sa implementuje priamym riadením v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách.
3. Komisia môže v súlade s článkom 69 nariadenia o rozpočtových pravidlách na účely optimálneho riadenia a efektívnosti nástroja delegovať právomoci na vykonávanie úloh podpory Únie poskytovanej v rámci nástroja na výkonné agentúry.

Článok 6

Dostupnosť zdrojov

1. Zdroje uvedené v článku 4 ods. 1 sa po odpočítaní rezervy na technické a administratívne výdavky uvedené v článku 4 ods. 5 použijú na financovanie projektov v súlade s odsekmi 2 a 3.
2. V prípade grantov udelených na základe výziev na predkladanie návrhov vyhlásených najneskôr 31. decembra 2024 nesmie podpora Únie pre oprávnené projekty v členskom štáte prekročiť národné podiely stanovené v rozhodnutí, ktoré má Komisia prijať podľa odseku 4.
3. V prípade grantov udelených na základe výziev na predkladanie návrhov vyhlásených od 1. januára 2025 sa podpora Únie pre oprávnené projekty poskytuje bez vopred alokovaného národného podielu a na konkurenčnom základe na úrovni Únie až do vyčerpania zvyšných zdrojov. Pri udeľovaní takýchto grantov sa zohľadní potreba zabezpečiť predvídateľnosť investícií a podpora regionálnej konvergenencie.
4. Komisia prijme rozhodnutie prostredníctvom vykonávacieho aktu, v ktorom stanoví na základe metodiky uvedenej v prílohe I k nariadeniu [nariadenie o FST] príslušné podiely pre každý členský štát formou percentuálneho podielu na celkových dostupných zdrojoch.

Článok 7

Administratívne dohody s finančnými partnermi

Pred implementáciou nástroja finančným partnerom Komisia podpíše administratívnu dohodu s uvedeným finančným partnerom. V dohode sa stanovujú príslušné práva a povinnosti každej zmluvnej strany dohody vrátane mechanizmov auditu a komunikácie.

KAPITOLA III OPRÁVNENOSŤ

Článok 8 Oprávnené projekty

Na podporu Únie v rámci nástroja sú oprávnené len projekty, ktoré prispievajú k cieľom uvedeným v článku 3 a ktoré spĺňajú všetky tieto podmienky:

- a) projekty majú merateľný vplyv na riešenie závažných sociálnych, hospodárskych alebo environmentálnych výziev vyplývajúcich z procesu prechodu na klimaticky neutrálne hospodárstvo a sú prínosom pre územia identifikované v pláne spravodlivej transformácie územia, aj keď neprebiehajú na týchto územiach;
- b) projekty nedostávajú podporu v rámci žiadnych iných programov Únie;
- c) projekty dostávajú úver od finančného partnera v rámci nástroja a
- d) projekty nevytvárajú dostatočný tok vlastných príjmov, ktoré by umožnili ich financovanie bez podpory Únie.

Článok 9 Oprávnené osoby a subjekty

Bez ohľadu na kritériá stanovené v článku 197 nariadenia o rozpočtových pravidlách sú podľa tohto nariadenia oprávnené podať žiadosť o grant ako potenciálni prijímatelia len právne subjekty verejného sektora usadené v členskom štáte ako verejnoprávny subjekt alebo ako súkromnoprávny subjekt poverený vykonávaním verejnej služby.

KAPITOLA IV GRANTY

Článok 10 Granty

1. Granty majú formu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, v súlade s článkom 125 ods. 1 písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách.
2. Výška grantu nesmie presiahnuť 15 % výšky úveru, ktorý v rámci tohto nástroja poskytuje finančný partner. V prípade projektov nachádzajúcich sa na územiach v regiónoch úrovne NUTS 2, ktorých HDP na obyvateľa nepresahuje 75 % priemerného HDP EÚ27, ako sa uvádza v článku [102 ods. 2] nariadenia [nové VN], nesmie výška grantu presiahnuť 20 % výšky úveru poskytnutého finančným partnerom.
3. Vyplatenie udeleného grantu sa môže rozdeliť na niekoľko čiastkových platieb podmienených pokrokom pri implementácii, ako sa stanovuje v dohode o grante.

Článok 11 Zníženie alebo zrušenie grantov

1. Okrem dôvodov uvedených v článku 131 ods. 4 nariadenia o rozpočtových pravidlách a po konzultácii s finančným partnerom sa môže výška grantu znížiť alebo sa môže dohoda o grante vypovedať, ak sa do dvoch rokov odo dňa podpisu

dohody o grante nepodpíše ekonomicky najvýznamnejšia zmluva o dodaní tovaru, uskutočnení stavebných prác alebo poskytnutí služby v prípadoch, keď sa uzavretie takejto zmluvy predpokladá v dohode o grante.

2. Odsek 1 sa neuplatňuje, ak sa podpora Únie kombinuje s úverovými schémami a ak sa uzavretie zmluvy o dodaní tovaru, uskutočnení stavebných prác alebo poskytnutí služby nepredpokladá.

V takýchto prípadoch a po konzultácii s finančným partnerom sa môže výška grantu znížiť alebo sa môže dohoda o grante vypovedať a akékoľvek súvisiace vyplatené sumy sa môžu vymáhať v súlade s podmienkami stanovenými v dohode o grante.

KAPITOLA V SLUŽBY PORADENSKEJ PODPORY

Článok 12

Služby poradenskej podpory

1. Poradenská podpora sa podľa tohto nariadenia implementuje v rámci nepriameho riadenia, v súlade s pravidlami a metódami implementácie pre Poradenské centrum InvestEU zriadené na základe článku [20] nariadenia [nariadenie o Programe InvestEU].
2. Na poradenskú podporu sú oprávnené činnosti potrebné na podporu prípravy, rozvoja a implementácie projektov.

KAPITOLA VI PROGRAMOVANIE, MONITOROVANIE, HODNOTENIE A KONTROLA

Článok 13

Pracovné programy

Nástroj sa implementuje prostredníctvom pracovných programov vytvorených v súlade s článkom 110 nariadenia o rozpočtových pravidlách. V pracovných programoch sa stanovujú národné podiely na zdrojoch vrátane akýchkoľvek dodatočných zdrojov pre každý členský štát v súlade s článkom 4 ods. 1 a článkom 6 ods. 2 tohto nariadenia.

Článok 14

Monitorovanie a predkladanie správ

1. Kľúčové ukazovatele výkonnosti na monitorovanie implementácie a pokroku nástroja pri dosahovaní cieľov stanovených v článku 3 sú stanovené v prílohe II.
2. Systém podávania správ o výkonnosti zabezpečí, aby sa údaje o ukazovateľoch uvedených v odseku 1 zbierali efektívne, účinne a včas. Prijímatelia v spolupráci s finančnými partnermi poskytnú Komisii údaje týkajúce sa týchto ukazovateľov.
3. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 17 na účely zmien prílohy II, pokiaľ ide o úpravu ukazovateľov uvedených v odseku 1.

Článok 15

Hodnotenie

1. Hodnotenie implementácie nástroja a jeho kapacity dosiahnuť ciele stanovené v článku 3 sa vykonáva dostatočne včas na to, aby sa mohlo premietnuť do rozhodovacieho procesu.
2. Priebežné hodnotenie nástroja sa vykoná do 30. júna 2025. Očakáva sa, že dovedy budú k dispozícii dostatočné informácie o implementácii nástroja. V hodnotení sa predovšetkým preukáže, ako podpora Únie poskytovaná v rámci nástroja prispela k riešeniu potrieb území, ktoré implementujú plány spravodlivej transformácie územia.
3. Na konci obdobia implementácie a najneskôr 31. decembra 2031 sa vypracuje záverečná hodnotiaci správa o výsledkoch a dlhodobom vplyve nástroja.

Článok 16

Audity

1. Audity týkajúce sa využitia podpory Únie poskytovanej v rámci nástroja vykonávané osobami alebo subjektmi vrátane tých, ktoré neboli poverené inštitúciami alebo orgánmi Únie, tvoria základ celkového uistenia podľa článku 127 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
2. Finanční partneri poskytnú Komisii a všetkým určeným audítorom všetky dostupné dokumenty, ktoré tieto orgány potrebujú na plnenie svojich povinností.

Článok 17

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 14 sa Komisii udeľuje do 31. decembra 2028.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 14 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s odborníkmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

KAPITOLA VII PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 18

Poskytovanie informácií, komunikácia a propagácia

1. Prijímatelia a finanční partneri zabezpečia zviditeľnenie podpory Únie poskytovanej v rámci nástroja, najmä pri propagácii projektov a ich výsledkov, a to poskytovaním cielených informácií rôznym cieľovým skupinám vrátane médií a verejnosti.
2. Komisia vykonáva informačné a komunikačné akcie týkajúce sa nástroja, financovaných projektov a ich výsledkov. Finančné zdroje alokované na nástroj takisto prispievajú k inštitucionálnej komunikácii o politických prioritách Únie, pokiaľ sa týkajú cieľov uvedených v článku 3.

Článok 19

Prechodné ustanovenia

V prípade potreby možno do rozpočtu na obdobie po roku 2027 zahrnúť rozpočtové prostriedky na pokrytie čiastkových platieb grantovej podpory Únie poskytovanej v súlade s článkom 6 ods. 2 s cieľom umožniť riadenie akcií, ktoré sa neskončia do 31. decembra 2027.

Článok 20

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť [...] [dvadsiatym] dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda*

*Za Radu
predseda*

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o úverovom nástroji pre verejný sektor v rámci Mechanizmu spravodlivej transformácie

1.2. Príslušné oblasti politiky (*programové zoskupenie*)

Životné prostredie a ochrana klímy do schválenia návrhov VFR

1.3. Návrh/iniciatíva sa týka:

novej akcie

novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu¹⁵

predĺženia trvania existujúcej akcie

zlúčenia jednej alebo viacerých akcií do ďalšej/novej akcie alebo presmerovania jednej alebo viacerých akcií na ďalšiu/novú akciu

1.4. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.4.1. *Potreby, ktoré sa majú uspokojiť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy*

Druhý polrok 2020 – prijatie nariadenia

Od roku 2020 – príprava plánov spravodlivej transformácie územia v členských štátoch

Prvý polrok 2021 – podpísanie administratívnej dohody s Európskou investičnou bankou

Prvý polrok 2021 – prijatie viacročného pracovného programu ako vykonávacieho aktu

Druhý polrok 2021 – uverejnenie prvých výziev na predkladanie projektov

1.4.2. *Prínos zapojenia Únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.*

Činnosť EÚ, pokiaľ ide o úverový nástroj pre verejný sektor (ďalej len „nástroj“), je odôvodnená na základe cieľov stanovených v článku 174 ZFEÚ, v ktorom sa uvádza, že sa musí venovať osobitná pozornosť oblastiam postihnutým priemyselnou transformáciou a regiónom, ktoré sú závažne a trvalo znevýhodnené.

Prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo je výzvou pre všetky členské štáty. Bude náročný najmä pre tie členské štáty, ktoré sú v značnej miere závislé od fosílnych palív alebo priemyselných odvetví spojených s vysokými emisiami CO₂, ktoré sa budú postupne opúšťať, alebo pre členské štáty, ktoré transformácia výrazne ovplyvní bez toho, aby mali dostatok finančných prostriedkov na adaptáciu v záujme

¹⁵ Podľa článku 58 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

dosiahnutia klimatickej neutrality. Podporou investícií do verejného sektora nástroj pomáha prekonať výzvy súvisiace s transformáciou na najviac postihnutých územiach, a to prostredníctvom preferenčných podmienok financovania.

1.4.3. Poznanky získané z podobných skúseností v minulosti

Neuplatňuje sa.

1.4.4. Zlučiteľnosť a možná synergie s inými vhodnými nástrojmi

Tento nástroj sa bude implementovať v synergii a komplementárne s ostatnými piliermi Mechanizmu spravodlivej transformácie, ako je Fond na spravodlivú transformáciu (1. pilier) a schéma na spravodlivú transformáciu v rámci Programu InvestEU (2. pilier).

Rozsah podpory Fondu na spravodlivú transformáciu sa obmedzuje na investície znižujúce sociálne a hospodárske náklady na klimatickú transformáciu pre identifikované územia. Zameriava sa na hospodársku diverzifikáciu týchto území a rekvalifikáciu, pomoc pri hľadaní pracovného miesta a začlenenie dotknutých pracovníkov do trhu práce, a to najmä prostredníctvom grantov. Vďaka druhému a tretiemu pilieru Mechanizmu spravodlivej transformácie bude možné podporiť širšiu škálu investícií, tak z odvetvového, ako aj z geografického hľadiska s cieľom posilniť akcie a ciele Fondu na spravodlivú transformáciu. Tým sa umožní širšie pokrytie rozvojových potrieb.

Podpora v rámci nástroja bude dopĺňať aj finančné produkty ponúkané prostredníctvom osobitnej schémy na spravodlivú transformáciu v rámci Programu InvestEU. Kým uvedená schéma by podporovala ekonomicky životaschopné investície, nástroj sa bude zameriavať skôr na investície s nedostatočnými príjmami, ktoré by bez grantovej zložky neboli financované.

1.5. Trvanie a finančný vplyv

obmedzené trvanie

- v platnosti od [DD/MM]RRRR do [DD/MM]RRRR
- Finančný vplyv na viazané rozpočtové prostriedky od roku 2021 do roku 2027 a na platobné rozpočtové prostriedky od roku 2021 do obdobia po roku 2027.

neobmedzené trvanie

- Počiatočná fáza vykonávania bude trvať od RRRR do RRRR,
- a potom bude implementácia pokračovať v plnom rozsahu.

1.6. Plánovaný spôsob riadenia¹⁶

Priame riadenie na úrovni Komisie

- prostredníctvom jej útvarov
- prostredníctvom výkonnej agentúry (pozri ďalej).

Zdieľané riadenie s členskými štátmi

Nepriame riadenie, pri ktorom sa plnením rozpočtu poveria:

- tretie krajiny alebo subjekty, ktoré tieto krajiny určili,
 - medzinárodné organizácie a ich agentúry (uved'te),
 - Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond,
 - subjekty uvedené v článkoch 70 a 71 nariadenia o rozpočtových pravidlách,
 - verejnoprávne subjekty,
 - súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby, pokiaľ tieto subjekty poskytujú dostatočné finančné záruky,
 - súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktoré poskytujú dostatočné finančné záruky,
 - osoby poverené vykonávaním osobitných činností v oblasti SZBP podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii a určené v príslušnom základnom akte.
- *V prípade viacerých spôsobov riadenia uved'te v oddiele „Poznámky“ presnejšie vysvetlenie.*

Poznámky:

V závislosti od výsledku nadchádzajúcej analýzy nákladov a prínosov by sa väčšina rozpočtu mohla plniť delegovaním na výkonnú agentúru, pričom v takom prípade by útvary Komisie priamo riadili iba posúdenie výziev.

¹⁶ Vysvetlenie spôsobov riadenia a odkazy na nariadenie o rozpočtových pravidlách sú k dispozícii na webovej stránke BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Opatrenia týkajúce sa monitorovania a predkladania správ

Uved'te časový interval a podmienky, ktoré sa vzťahujú na tieto opatrenia.

Nástroj bude do 30. júna 2025 podrobený preskúmaniu v polovici trvania s cieľom posúdiť jeho efektívnosť, účinnosť, relevantnosť a súdržnosť a preukázať, ako bude podpora Únie prispievať k riešeniu rozvojových potrieb území, kde má prebiehať spravodlivá transformácia.

Systém podávania správ o výkonnosti zabezpečí, aby sa údaje na monitorovanie implementácie a výsledkov zbierali efektívne, účinne a včas. Na tento účel sa prijímateľom grantovej zložky nástroja uložia primerané povinnosti, pokiaľ ide o podávanie správ.

Toto podávanie správ sa bude zameriavať aj na plánovanie vyplácania rozdelených prostriedkov grantovej zložky v súvislosti s pokrokom pri implementácii, a to v súlade s postupmi podrobne opísanými v dohodách o grante.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. *Opodstatnenie navrhovaných spôsobov riadenia, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly*

Nástroj sa bude implementovať v rámci priameho riadenia. Na základe výsledku analýzy nákladov a prínosov a súvisiacich rozhodnutí, ktoré sa majú prijať, môže byť implementácia delegovaná na výkonnú agentúru s cieľom zabezpečiť spoľahlivú databázu projektov.

Nástroj sa bude implementovať prostredníctvom kombinácie grantov udelených prijímateľom, ktorí budú zároveň dlžníkmi v rámci úverovej zložky, a to buď prostredníctvom individuálnych, alebo rámcových úverov.

Vytvorí sa náležitá stratégia kontroly, ktorá bude zameraná na tri hlavné fázy implementácie grantov v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách:

- organizácia výziev a výber návrhov, ktoré zodpovedajú politickým cieľom nástroja,
- prevádzkové, monitorovacie a *ex ante* kontroly, ktoré sa týkajú implementácie projektov, verejného obstarávania, zálohových, priebežných a záverečných platieb atď.,
- *ex post* kontroly projektov a platieb.

2.2.2. *Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmierňovanie*

Identifikované riziká sú:

- oneskorenia pri predkladaní žiadostí, najmä pokiaľ ide o rámcové úvery,
- oneskorenia pri implementácii projektov,
- možné chyby alebo nesprávne hospodárenie s finančnými prostriedkami EÚ.

Tieto riziká sa majú riešiť prostredníctvom súboru opatrení:

- zapojenie zainteresovaných strán od skorého štádia a príprava plánov spravodlivej transformácie územia,

- poradenská podpora pri príprave projektov na základe dopytu,
- optimalizácia organizácie výziev na predkladanie projektov,
- primeraná rozpočtová flexibilita, najmä pokiaľ ide o vyplácanie rozdelených čiastkových platieb grantovej podpory,
- možnosť vypovedania dohôd o grante a zníženia výšky grantovej podpory v prípade neuspokojivej implementácie a tempa projektov.

Tieto kontroly podporí ročné posúdenie rizika zdola nahor, systematické posudzovanie kontrolného rámca, primerané podávanie správ o odchýlkach (výnimky a databáza porušení) a nápravné opatrenia prijaté so zreteľom na odporúčania vydané Útvorom pre vnútorný audit, Európskym dvorom audítorov alebo orgánom udeľujúcim absolútorium.

2.2.3. *Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovní rizika chyby (pri platbe a uzavretí)*

Náklady a prínosy kontrol

Za predpokladu, že nástroj bude riadiť Komisia, by náklady na kontrolu mohli byť nižšie ako 0,5 % platobných rozpočtových prostriedkov.

Prínosy kontrol:

- zabránenie výberu slabších alebo neprimeraných návrhov,
- optimalizácia plánovania a využívania finančných prostriedkov EÚ s cieľom zachovať pridanú hodnotu EÚ,
- zabezpečenie kvality dohôd o grante a predchádzanie chybám pri identifikácii právnických osôb, ktoré sú prijímateľmi,
- zistenie chýb, ktoré ovplyvňujú zákonnosť a riadnosť operácií vo fáze auditu.

Odhadovaná chybovosť:

- keďže ide o nový nástroj, chybovosť nemožno primerane odhadnúť,
- pokiaľ však ide o podobné programy implementované v rámci priameho riadenia, odhadovaná zvyšková chybovosť sa môže pohybovať v rozsahu 1 – 2 %.

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Uved'te existujúce a plánované preventívne a ochranné opatrenia, napr. zo stratégie na boj proti podvodom.

Generálne riaditeľstvo Komisie, ktoré je podľa tohto nariadenia zodpovedné za granty, je odhodlané chrániť finančné záujmy Únie v súlade s oznámením Stratégia Komisie pre boj proti podvodom: posilnené opatrenia na ochranu rozpočtu EÚ, COM(2019) 196 final z 29. apríla 2019. Opatrenia proti podvodom zahŕňajú najmä uplatňovanie preventívnych opatrení proti podvodom, korupcii a akýmkoľvek iným nezákonným činnostiam, účinné kontroly, vymáhanie neoprávnených vyplatených súm a v prípade zistenia nezrovnalostí účinné, primerané a odrádzajúce sankcie v súlade s nariadeniami Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 a (Euratom, ES) č. 2185/96 a s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013.

Útvary Komisie zabezpečia, aby sa ich prístup zameraný na riadenie rizika podvodov použil na odhaľovanie vysokorizikových oblastí, pričom sa bude prihliadať aj na

analýzu nákladov a prínosov pre dané odvetvie a na analýzu Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) vykonanú v oblasti predchádzania podvodom a rizík.

Grantové zmluvy a verejné zákazky, ktoré uzatvára vykonávacie GR, budú vychádzať zo štandardných vzorov, v ktorých sa stanovujú všeobecne uplatniteľné opatrenia proti podvodom vrátane právomoci vykonávať audit, kontroly a inšpekcie na mieste. Komisia, jej zástupcovia a Dvor audítorov budú mať právomoc vykonávať audity na základe dokumentov aj priamo na mieste u všetkých prijímateľov grantov, dodávateľov a subdodávateľov, ktorí získali finančné prostriedky Únie.

OLAF môže vykonávať kontroly a inšpekcie na mieste u hospodárskych subjektov, ktorých sa takéto financovanie priamo alebo nepriamo týka, a to v súlade s postupmi podľa nariadenia (EÚ, Euratom) č. 883/2013, s cieľom zistiť, či v súvislosti s dohodou alebo rozhodnutím o grante alebo zmluvou týkajúcou sa financovania Úniou nedošlo k podvodu, ku korupcii alebo k akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie. Európska prokuratúra (EPPO) môže vyšetrovať a stíhať podvody a iné trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Okruh viacročného finančného rámca a nové navrhované rozpočtové riadky výdavkov

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
			DRP/NRP ¹⁷	krajín EZVO ¹⁸	kandidátskych krajín ¹⁹	tretích krajín
03. Prírodné zdroje a životné prostredie	XX.YY.01 [Mechanizmus spravodlivej transformácie – úverový nástroj pre verejný sektor]	DRP	NIE	NIE	NIE	NIE
	XX.YY.01 [Mechanizmus spravodlivej transformácie – úverový nástroj pre verejný sektor – administratívna podpora]	NRP	NIE	NIE	NIE	NIE

¹⁷ DRP = diferencované rozpočtové prostriedky / NRP = nediferencované rozpočtové prostriedky.

¹⁸ EZVO: Európske združenie voľného obchodu.

¹⁹ Kandidátske krajiny a prípadne potenciálni kandidáti zo západného Balkánu.

3.2. Odhadovaný vplyv na výdavky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na výdavky

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Okruh viacročného finančného rámca	3	„Prírodné zdroje a životné prostredie“
---	---	--

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po roku 2027	SPOLU
Operačné rozpočtové prostriedky (rozdelené podľa rozpočtových riadkov uvedených v bode 3.1.)	Závazky	(1)	0	0	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		250,000
	Platby	(2)	0	0	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		250,000
Rozpočtové prostriedky na finančné krytie programu SPOLU	Závazky	= 1 + 3	0	0	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		250,000
	Platby	= 2 + 3	0	0	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	–	250,000

Suma 250 000 000 EUR z finančného krytia úverového nástroja pre verejný sektor v rámci Mechanizmu spravodlivej transformácie sa bude financovať v medziach stropu okruhu 3 viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027.

Hlavná časť finančného krytia nástroja, t. j. zvyšných 1 275 000 000 EUR, sa bude financovať z vonkajších pripísaných príjmov z odhadovaných prebytkov z rezerv Európskeho fondu pre strategické investície a z vrátených platieb z finančných nástrojov. Z tejto sumy možno až 25 000 000 EUR vyčleniť na podporu činností uvedených v článku 3 ods. 3 (poradenská podpora) a 29 700 000 EUR sa vyčlení na administratívne výdavky vrátane nákladov na externých zamestnancov.

Orientačné rozdelenie výdavkov (záväzkov a platieb) vrátane financovania z vonkajších pripísaných príjmov:

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Spolu
	9,100	9,100	600,000	502,000	201,600	101,600	101,600	1 525,000
Z toho rozpočtové prostriedky na administratívne výdavky predstavujú	4,100	4,100	4,100	4,100	4,100	4,600	4,600	29,700

Okruh viacročného finančného rámca	7	„Administratívne výdavky“
---	---	---------------------------

Tento oddiel sa vyplní s použitím rozpočtových údajov administratívnej povahy, ktoré budú po prvýkrát uvedené v prílohe k legislatívnemu finančnému výkazu, ktorá je nahraná do DECIDE na účely medziútvarevej konzultácie.

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po roku 2027	SPOLU
Ľudské zdroje										
Ostatné administratívne výdavky										
Rozpočtové prostriedky OKRUHU 7 viacročného finančného rámca SPOLU	(Záväzky spolu = Platby spolu)									

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po roku 2027	SPOLU
Rozpočtové prostriedky všetkých OKRUHOV viacročného finančného rámca SPOLU	Záväzky			50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		250,000
	Platby			50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		250,000

3.2.2. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky

- Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Roky	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU
------	------	------	------	------	------	------	------	-------

OKRUH 7 viacročného finančného rámca								
Eudské zdroje								
Ostatné administratívne výdavky								
Medzisúčet OKRUHU 7 viacročného finančného rámca								

Mimo OKRUHU 7²⁰ viacročného finančného rámca								
Eudské zdroje	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	11,200
Ostatné administratívne výdavky	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	3,000	3,000	18,500
Medzisúčet mimo OKRUHU 7 viacročného finančného rámca	4,100	4,100	4,100	4,100	4,100	4,600	4,600	29,700

SPOLU	4,100	4,100	4,100	4,100	4,100	4,600	4,600	29,700
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

Rozpočtové prostriedky potrebné na ľudské zdroje a na ostatné administratívne výdavky budú pokryté rozpočtovými prostriedkami GR, ktoré už boli pridelené na riadenie akcie a/alebo boli prerozdelené v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu pridelovania zdrojov a v závislosti od rozpočtových obmedzení.

²⁰ Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky určené na financovanie vykonávania programov a/alebo akcií Európskej únie (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

3.2.2.1. Odhadované potreby ľudských zdrojov

- Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie ľudských zdrojov.
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie ľudských zdrojov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

odhady sa vyjadrujú v jednotkách ekvivalentu plného pracovného času

Roky		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)								
Ústredie a zastúpenia Komisie								
Delegácie								
Výskum								
• Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času: EPPČ) – ZZ, MZ, VNE, DAZ a PED²¹								
Okruh 7								
Financované z OKRUHU 7 viacročného finančného rámca	– ústredie							
	– delegácie							
Financované z finančného krytia na vykonávanie programu ²²	– ústredie							
	– delegácie							
Výskum								
Iné (pripísané príjmy)		20	20	20	20	20	20	20
SPOLU								

Potreby ľudských zdrojov budú pokryté úradníkmi GR, ktorí už boli pridelení na riadenie akcie a/alebo boli interne prerozdelení v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu pridelovania zdrojov v závislosti od rozpočtových obmedzení. Ďalší zamestnanci budú len externí a budú financovaní výlučne z pripísaných príjmov.

Opis úloh, ktoré sa majú vykonať:

Úradníci a dočasní zamestnanci (súčasní zamestnanci)	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj politik a stratégia • Koordinácia a prepojenie so všetkými zainteresovanými stranami (členské štáty, tretie krajiny, iné generálne riaditeľstvá a iné inštitúcie EÚ, tematické a regionálne fóra atď.) • Vypracovanie ročného pracovného programu, proces výberu • Návrh ročných výziev na predkladanie návrhov, hodnotenie
Externí zamestnanci	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora procesu výberu • Podpora riadenia ročných výziev na predkladanie návrhov a výber projektov pre finančnú podporu EÚ • Podpora finančného a projektového riadenia • Podpora organizácie hodnotení

²¹ ZZ = zmluvný zamestnanec; MZ = miestny zamestnanec; VNE = vyslaný národný expert; DAZ = dočasný agentúrny zamestnanec; PED = pomocný expert v delegácii.

²² Čiastkový strop pre externých zamestnancov financovaných z operačných rozpočtových prostriedkov (pôvodné rozpočtové riadky „BA“).

3.2.3. Príspevky od tretích strán

Návrh/iniciatíva:

- nezahŕňa spolufinancovanie grantu tretími stranami
- zahŕňa spolufinancovanie tretími stranami, ako je odhadnuté v nasledujúcej tabuľke:

rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Roky	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU
Uveďte spolufinancujúci subjekt								
Prostriedky zo spolufinancovania SPOLU								

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

- Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.
- Návrh/iniciatíva má finančný vplyv na príjmy, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:
 - vplyv na vlastné zdroje
 - vplyv na iné príjmy

uveďte, či sú príjmy pripísané rozpočtovým riadkom výdavkov X

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Rozpočtový riadok príjmov:	Vplyv návrhu/iniciatívy ²³						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027

V prípade pripísaných príjmov uveďte príslušné rozpočtové riadky výdavkov.

XX.YY.01 [Mechanizmus spravodlivej transformácie – úverový nástroj pre verejný sektor]

Ďalšie poznámky (napr. spôsob/vzorec použitý na výpočet vplyvu na príjmy alebo akékoľvek ďalšie informácie).

[...]

²³ Pokiaľ ide o tradičné vlastné zdroje (clá, odvody z produkcie cukru), uvedené sumy musia predstavovať čisté sumy, t. j. hrubé sumy po odčítaní 20 % na náklady na výber.